

Naše vlast slavila 75. výročí osvobození od německého nacismu

Na mnoha místech České republiky občané vzpomněli 75. výročí Květnového povstání českého lidu v roce 1945 proti německým vetřelcům, které vzplánilo spontánně 1. května v Praze.

pětím a vítězstvím. Zdůraznil, že povstání završilo odpor národa, který i navzdory okupaci zůstal nezlomen. Vondráček vyzdvihl roli našeho odboje za války a účast čs. vojáků v bojích na východní i západní frontě. „I díky nim jsme

šistickým zrudám. Statečnost obránců hlavního města ocenil v projevu také předseda Senátu Miloš Vystrčil (ODS) za to, jak se směle bili s dobře organizovanou přesilou německých útvarů. Premiér Andrej Babiš rovněž vzdal hold odvaze a vzájemné pomoci lidí na konci války.

Hlupáctví piráta Hřiba

Pirátský primátor Zdeněk Hřib v rozhlasovém vystoupení však zcela propadl ve znalosti historie osvobození metropole na Vltavě. Vytasil od boku křivou argumentační šavli proti Rudé armádě: Němci se dle něho vzdali v Praze 8. května 1945 České národní radě a Sovětí tak prý 9. května sem „přijeli do města fakticky svobodného a nenesli hlavní zásluhu na jeho osvobození, i když si ji z politických důvodů připisovali.“ Přitom se Hřib zakládal, že prý nepochybně roli Sovětského svazu na ukončení 2. světové války. A dodal, že je třeba pohlížet na SSSR „jako na jednoho ze strůjců tohoto nejkrvavějšího konfliktu v dějinách lidstva, který byl první dva roky spojencem nacistického Německa.“

(Pokračování na s. 3)

Prezident Miloš Zeman při pietním aktu na Vítkově

FOTO – ČTK

V projevu, vysílaném rozhlasem, předseda Sněmovny Radek Vondráček (ANO) řekl, že druhá světová válka začala pro Čechy zradou a hanbou, díky Pražskému povstání skončila národním vze-

vyšli z pekla války neporažení, svobodní,“ podtrhl.

V Pražském povstání padlo téměř 3000 vlastenců. Mnohé jejich životy vyhasly na barikádách při kladení houževnatého odporu fa-

Perly Zlatého prstenu historických měst Ruska

Půldruhé tisícovky verst natočila kola autobusu z Moskvy do Nižního Novgorodu a zpět. Míjíme Novoselovo. Místo, kde 27. března 1968 zahynul první kosmonaut světa Jurij Gagarin. Jeho letoun MIG se při cvičném letu zřítíl z oblohy a hluboko zabóřil do země. S Gagarinem tenkrát zemřel z dosud přesně neobjasněných příčin i jeho instruktor Vladimir Serjogin. Gagarinovo jméno ale navěky září ve vesmíru. Je po něm pojmenována planetka a kráter na odvrácené straně Měsíce.

Všichni v autokaru věnujeme ruskému Ikarovi nebe tichou vzpomínku. A Sergej Baburin, předseda Mezinárodní slovanské rady, který v posledních prezidentských volbách kandidoval na úřad nejvyšší hlavy státu – Ruské federace – poznamenává: „Nedávno jsme provázeli na poslední cestě legendárního člověka – Alexandra Archipoviče Leonova. Prvního člověka, který vstoupil do otevřeného kosmického prostoru. Jurij Alexejevič Gagarin zahynul, když jsem byl ještě školákem. Tihle kosmonauté udělali mnoho pro to, aby člověk nejen na planetě Zemi znal svou

Se studenty nižněnovgorodské univerzity besedují (zleva): autor reportáže, tajemnice Slovanského výboru ČR Alena Grospičová, jeho předseda Jan Minář a redaktor našeho listu Miroslav Havlík

FOTO – JURIJ GOLOVIN

odpovědnost, ale i v prostoru kolem naší planety. Světla jim památka!“

Jeli jsme na sklonku loňska jako čtyřčlenná delegace Slovanského výboru České republiky pod vedením jeho předsedy docenta Jana Mináře na slavnostní zasedání Mezinárodního slovanského fóra.

Od průvodkyně se dozvídáme hezké a výstižné přirovnání, jež vyrostlo ze staletých kořenů Matičky Rusi a jejího lidu, charakterizující tři její historická města: „Moskva je kupecká, Petrohrad šlechtický a Nižní Novgorod mužický.“

(Pokračování na s. 3)

Delegace Slovanského výboru ČR položila 9. května kytici k památníku na Čestném pohřebišti rudoarmějců na pražských Olšanských hřbitovech. Vpředu zleva tajemnice SV Alena Grospičová a člen jeho předsednictva Vladimír Mlejnecký

FOTO – MIROSLAV HAVLÍK

Setkání na Labi

Společné prohlášení prezidentů Ruska a USA:

„Před 75 lety, 25. dubna 1945, se potkali sovětsí a američtí vojáci u Torgau na poškozeném mostě přes Labe. Vzájemně si podali ruce, aby tak ukázali, že porážka nacistického Německa se blíží. Toto setkání bylo vyvrcholením snah mnohých zemí a národů, které se spojili v rámci Deklarace Spojených národů v roce 1942. Tento společný boj si vyžádal ohromné množství obětí jak ze strany vojáků, tak i obyvatelstva válkou postižených zemí.“

Vysoce hodnotíme také vklad milionů žen a mužů, kteří zabezpečovali armádní výrobu. Pracovníci a závodní v týlu sehráli klíčovou roli při zajišťování prostředků

spojeneckým vojskům, které byly potřebné k vítězství. „Duch Labe“ je krásným příkladem toho, jak naše země dokáží překonat vzájemné rozpory, vybudovat důvěru a pracovat na společném cíli. Tím, že dnes vzdorujeme nejzávažnějším výzvám 21. století, vzdáváme hold statečnosti a odvaze všech těch, kteří společně bojovali proti fašismu. Na jejich hrdinský čin se nikdy nezapomene.“

kremlin.ru

(Poznámka jel: Mírumilovní lidé na celém světě si jistě vroucně přejí, aby mezi oběma velmocemi opět ožilo ovzduší přátelství a vzájemné porozumění, tak jak tomu bylo na Labi v čase těsně před pádem Berlína).

Sovětsí a američtí vojáci si podávají ruce na mostě přes Labe

FOTO – Archiv

U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA

Jel by virolog Ivan Koněv do Čech?

Je široce známo, že v současné době ve dvou evropských státech (v Itálii a Srbsku) ruší vojenští specialisté – virologové pomáhají v boji s koronavirem. Ale málo kdo ví, že mezi těmito odborníky se nachází také kapitán Ivan Koněv, jmenovec a velice vzdálený příbuzný maršála Sovětského svazu Ivana Štěpanoviče Koněva. V současnosti desinfikuje italské léčebny a ozdravné domy, kde panuje nepříznivé epidemiologické prostředí. Zjednodušeně řečeno, provádí očistu různých sanatorií a domovů důchodců, kde bylo nejvíce zemřelých na koronavirus. V těchto nebezpečných místech dnes pracují ruští virologové.

Mezitím se v jiné evropské zemi, která je stejně jako Itálie a Srbsko postižena touto nemocí, dějí podivné věci. Starosta obvodu Prahy 6 Ondřej Kolář dosáhl svého – demontáže památníku maršála Sovětského svazu Ivana Štěpanoviče Koněva. V roce 1980 vděční Čechoslováci postavili památník hrdinovi 2. světové války a jeho vojákům za osvobození Prahy, a teď politik – rusofob – se posta-

vil proti názorům českého národa a nechal odstranit sochu velkého vojévůdce. Ondřej Kolář místo toho, aby jako všechny zdravé síly bojoval s koronavirem, bojuje s památníkem připomínajícím hrdinský boj sovětských vojáků. A to právě v roce 75. výročí vítězství ve 2. světové válce! A ještě při odstraňování pomníku ošklivě vtipkuje: „Neměl masku. Pravidla jsou stejná pro všechny. Ven na ulici je možné vycházet pouze v masce, která přikrývá nos i ústa.“ Uprímně věřím, že mezi českými antifašistickými vlastenci se najdou tací, kteří přikryjí ústa podlému politikovi.

Ale vraťme se ke kapitánu Koněvovi bojujícím s reálným nepřítelem – virem, který dnes sužuje celý svět. Včera se se žádostí o pomoc k Rusku obrátila Itálie, dnes Srbsko, dokonce USA neodmítli podporu ruských specialistů. Obrátí se Česká republika na Rusko o pomoc, až bude nejhůř? A jak na případnou žádost zareaguje Rusko? Pojede virolog Ivan Koněv do Čech? Myslím si, že ano. Rusové nejsou pomstychtivý národ. Samozřejmě vždy pomohou slovanským

bratrům z Čech. Zůstává jen otázkou, s jakou tváří bude český prezident Miloš Zeman hovořit se svým protějškem Vladimírem Putinem, znajíc, jak podivně se někteří jeho spoluobčané staví vůči Rusku, k památce slavných osvoboditelů.

Kapitán Ivan Koněv vlastně vůbec není pravnukem maršála Ko-

něva, je to takový zobecněný obraz. Všichni vojenští specialisté, -virologové, kteří momentálně bojují za hranicemi své země s virem, jsou potomky velkého vojévůdce Ivana Štěpanoviče Koněva. A znesvěcením jeho památníku jste, Ondřeji Koláři, i vy ostatní zastupitelé Prahy 6, hlasující pro

odstranění, plivli do tváře jim i všem ostatním obyvatelům Ruské federace. Chce se věřit, že spravedlnost si vás najde a také že se českým bratrům podaří vrátit sochu na své místo jak v čase, tak i v prostoru.

ALEXEJ PAVLOVIČ,
překlad MIROSLAV HAVLÍK

Dědeček měl respekt a lásku k Čechům

Jelena Koněvová, vnučka maršála I. S. Koněva, sedávala tenkrát jako dívka se svým dědečkem na chatě u rodinných večerí a naslouchala mu, jak vzpomínal na květen 1945 v osvobozené Praze.

„Zažil tady první klidný den, kdy ztichly zbraně a zpívali ptáci. Rozkvetly krásné šerky a sovětsí vojáci byli bombardováni květinami,“ řekla Jelena v rozhovoru pro ruskou televizi RT. Dědeček zemřel, když Jeleně bylo 19 let a dobře ví, jaký měl „respekt a lásku k Čechům. Nežúčastnil se událostí roku 1968, protože byl už v důchodu.“

Jelena Koněvová považuje odstranění dědečkovy sochy v praž-

ských Dejvicích za podlost a podotkla, že se jí za nepěkné jednání českých zastupitelských orgánů omlouvají prostí občané naší země. Podle Koněvové za vše může nástup TOP 09 na radnici. „Ideologie této strany je vášnivým antikomunismem,“ řekla. Založila internetovou petici na odvoz dědečkovy sochy z Prahy do Moskvy.

Sestry Koněvovy před sochou svého dědečka v pražských Dejvicích. Vlevo Anna a po jejím boku Jelena
FOTO – MONIKA HOŘENÍ

Řeporyje hyzdí památník fašistickým zločincům

Devatenáct mužů a chlapců je pochováno na hřbitově v Tršicích v tomto hromadném hrobě
FOTO – ROMAN BLAŠKO

Vedení pražských Řeporyjí v čele se starostou Pavlem Novotným (ODS) provokativně na Prvním máje nechalo na řeporyjském náměstí instalovat pamětní desku připomínající padlé vojáky Ruské osvobozené armády, takzvané vlasovce. Vedle desky stojí umělecké dílo od zbabělého sponzora, který si nepřeje být jmenován. Proti záměru zbudování pomníku se dříve důrazně ohradilo ruské velvyslanectví v Praze a ruská diplomacie.

Starosta uvedl, že uměleckou instalaci v podobě třímetrového kovového stožáru s drobnou plastikou na vrcholu radnice získala od „významného, ale neznámého autora“. Plastika zhruba velikosti dlaně zobrazuje sovětský tank, na kterém leží německá vojenská helma.

Na pamětní desce je vyryt citát z knihy Souostroví gulag Alexand-

ra Solženicyna: „Zdali všichni Češi pak pochopili, kteří Rusové zachránili jejich město?“ Věru – ohavné mentorování našeho národa. Další krátký text připomíná Pražské povstání a 300 vlasovců, kteří při něm padli.

Celkem se podle starosty náklady na památník vešly do 200 tisíc korun. Proti původnímu plánu se změnilo umístění památníku, který měl původně být na spojnici ulic Smíchovská a Jáchymovská. Byly tak promrhány statisíce k oslavě fašistických zločinců, vraždících ještě 18. dubna 1945 i naše občany z obce Zákřov.

Slušelo by se, aby před těmito 19 mučedníky Pavel Novotný a jeho kumpáni z radnice poklekli u jejich hromadného hrobu na hřbitově v Tršicích a poprosili je za odpuštění jejich zvrhlého rozhodnutí.

(ČTK, jel)

Ruskij James Bond přijel v Čechách

Česká média hlavního proudu a nejen ona mají z Ruska a Rusů respekt. Nedávno jsme se totiž dozvěděli, že se v České republice pohybuje ruský agent 007. Vše je zahaleno tajemstvím, ale to, že informace byla uveřejněna v médiích, ukazuje na skvělou práci české kontrarozvědky. Odhalit a tím znemožnit práci jednoho z nejlepších ruských agentů nebyl zcela jistě prostý úkol. Tajemný Rus prý do Čech přijel už před několika měsíci a kontrole na hranici unikl jen tím, že se po pří-

letu schovával za diplomatem. Fikané. Naštěstí ho zmerčili, když nasedal do auta. Poznali ho podle jedem vykládaného kufru. Náš zdroj v tajné službě nám odhalil pravý důvod jeho cesty do Prahy. Jeho úkolem prý bylo unést hrdinu osvobození Prahy z území Čech a osobně ho doručit na ruské ministerstvo obrany přímo ministru. Ten se prý cítí uražen nevydáním maršála SSSR Rusku na jeho žádost. Některým pozorovatelům nebylo jasné, z jakého důvodu maršála začala hlídat spe-

cializovaná firma za 12 000 Kč měsíčně. Zdálo se jim to příliš. Ale ve světle těchto informací je vše jasné. Pokud by maršál skončil kdesi obyčejně, bylo by snadné se ho jednoduše zmocnit. Tímto krokem radní z Prahy proti sobě popudili tohoto specialistu a tak jim prý hrozí jeho hněv. Naštěstí jim ihned byla poskytnuta ochrana a speciální režim, který zcela jistě odradí i toho nejnašvanějšího Rusa anebo vlastence od akce. Ale odradí i jiné?

MIROSLAV HAVLÍK

Lavrov ostře popřel bajku s jedem

Zprávu o plánu zabít české politiky, která se objevila v ČR v týdeníku Respekt, označil ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov za nemyslitelnou. Pokud někdo zjistí u jakéhokoli cestujícího smrtící jed, pak šéf diplomacie nechápe, jak může být vpuštěn na území jiného státu?

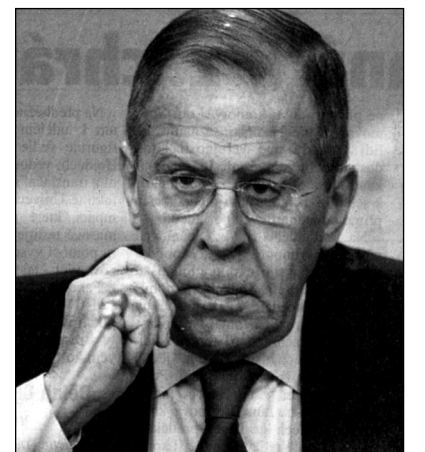
Podle agentur TASS a RIA Novosti to Lavrov řekl na tiskové konferenci, na níž také poznamenal, že očekává českou reakci na návrh Moskvy zahájit dialog o odstranění pomníku maršála Koněva. Respekt v aktuálním čísle s odvoláním na neupřesněné zdroje napsal, že pracovník ruských tajných služeb údajně vybavený jedem ricin přicestoval v dubnu s diplomatickým pasem a na letišti ho vyzvedlo auto ruské ambasády. Vůči komu měl být jed použit, není jasné, ale podle tendenčních spekulací protiruských sil jsou prý v ohrožení pražský primátor a starostové městských částí Praha 6 a Praha – Řeporyje. (SV: Generální tajemník NATO Jens Stoltenberg se za tyto tři proti-

rusky naladěné pražské provokátéry postavil!)

„Jestliže jste v zavazadle některého cestujícího objevili jedovatou látku schopnou zabít, jak jste takového člověka mohli nechat projít? A jak mu můžete dovolit, aby byl nadále na vašem území? Podle mne je to prostě nemyslitelné,“ řekl podle RIA Novosti Lavrov. „No dobrá, objevili jste – a co, pustili jste tento smrtící prostředek do své země? Kdo se zdravým rozumem... bude věřit všem těm výmyslům?“ dodal šéf ruské diplomacie.

Ruské velvyslanectví už dříve označilo dotýčný článek Respektu za nehoráznou a lživou pomluvu a součást diskreditační kampaně v českých médiích. Podle agentury TASS Lavrov také znovu nazval odstranění sochy maršála Ivana Štěpanoviče Koněva z náměstí Interbrigády v Praze 6 za hrubé porušení závazků vyplujících z dohody o přátelských vztazích a spolupráci z roku 1993.

„Pokud česká strana, naši čeští kolegové potvrdili, že tato dohoda je pro ně nadále závazná ve všech

Ministr Sergej Lavrov na tiskové konferenci
FOTO ČTK/AP

svých bodech, pak od nich očekáváme reakci na náš naléhavý návrh zahájit věcnou diskusi o tom, proč byl daný bod této dohody (pečovat o památníky) hrubě porušen, a o tom, jak toto porušení napravit. Dali jsme tento návrh, čekáme na odpověď,“ řekl Lavrov.

Ministr zahraničí Tomáš Petříček dal najevo, že Česká republika je připravena jednat o přesunu Koněvovy sochy do Ruska.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Perly Zlatého prstenu historických měst Ruska

(Dokončení ze s. 1)

Na nižněnovgorodské univerzitě učí také češtinu

Právě tady, na březích největší řeky Evropy, která zde splývá s řekou Okou, je česká delegace velmi srdečně přijata pedagogy a studenty Nižněnovgorodské státní lingvistické univerzity Nikolaje Alexandroviče Dobroljubova. Strávila s nimi užitečný čas při družné besedě. Zsvěcený výklad o poslání univerzity nám poskytly její rektorka profesorka a doktorka Žanna Viktorovna Nikonova a ředitelka střediska vzdělávání v marketingu Světlana Anatoljevna Kolobova.

Univerzita slaví 103 roků od svého založení a vzdělává na 3000 studentek a studentů. Nejenom učitelé cizích jazyků, ale též tlumočníky, specialisty v oblasti turismu, ekonomie, menežmentu...“ V roce 2019 jsme výuku obohatili o maďarštinu a arabštinu. Nyní tak u nás vyučujeme celkem šestnáct cizích jazyků, včetně češtiny, ale ruští studenti se také jezdí zdokonalovat český jazyk do České republiky,“ říká rektorka. A se smíchem dodává: „Rozšiřujeme se tak jak na západ, tak i na východ.“ Univerzita má deset středisek slovanských jazyků a kultur – středisko srbské, chorvatské, české, bulharské... „V nižněnovgorodské oblasti žije hodně ctitelů slovanských národů a jejich mateřské řeči a my jsme tady na to hrdí,“ zdůraznila profesorka Nikonova. Univerzita se rovněž účastní rozličných projektů – například v součinnosti s Ruským střediskem vědy a kultury v Praze.

Účastníci vzpomínkového aktu v Nižním Novgorodu před památníkem Kuzmy Minina a Dmitrije Požarského. První zleva předseda SV ČR docent Jan Minář. Foto – Alena Grospičová

Ruské kontakty s českými univerzitami

Navázala kontakty i se zdejší Univerzitou Karlovou a s univerzitami v Brně, Plzni a Hradci Králové. Kromě toho se již dvanáctým rokem účastní ruští studenti pod patronací Velvyslanectví ČR v Moskvě a Velvyslanectví RF v Praze velkého projektu na Příbramsku s výukou ruského jazyka. Na jeho organizování se výrazně podílí Miroslav Černožovský ze Společnosti česko-ruského přátelství. Loni do Nižního Novgorodu přijelo patnáct studentů z Hradce Králové na letní školu ruského jazyka. Rektorka Ž. Nikonova pověděla, že letos by měli přijet ruští studenti na praxi do královéhradecké univerzity a v Praze by také rádi udělali prezentaci o nižněnovgorodské alma mater. Při této příležitosti by mohli navštívit i pražskou redakci Slované vzájemnosti. Podle slov rektorky má letos na podzim proběhnout na univerzitě velké

mezinárodní fórum, na které budou pozváni lidé z různých koutů světa. Fórum bude zasvěcené ochraně a zachování jazyka a kultury jejich národů.

Růstu města prospěla Kateřina II. Veliká

Rektorka Ž. Nikonova se také zmíní o dějinách Nižního Novgorodu, který se pyšní tím, že jeho Kreml nikdy nepadl do rukou nepříteli. Zakladatelem města na soutoku řek Volhy a Oky byl roku 1221 vladimirsko-suzdalský kníže Jurij II. Vsevolodovič. Vybudoval jej současně i jako pohraniční pevnost, která chránila Vladimírské knížectví před nájezdy Moldovinců, Marijců a Volžských Bulharů. Jurijovou matkou byla Češka – Marie Švarnovna. Nyní v Nižním Novgorodu pospulu žije mnoho národností a snahou Rusů je, aby se tady všichni cítili spokojeni.

Nahlédneme-li do serveru Wikipedia, tak zjistíme, že do vývoje

tohoto města – bohatýra radikálně zasáhla roku 1767 carevna Kateřina II. Veliká. Z její iniciativy se zrodil regulační plán města, díky němuž zde byly postaveny jako první občanská nemocnice, lékárna a divadlo. Roku 1861 sem byla přivedena z Moskvy jedna z prvních železničních tratí v Rusku. Pětáctilet let poté se v Nižním Novgorodu uskutečnila Všeruská umělecko-průmyslová výstava, na níž byl přítomen český spisovatel Vilém Mrštík a podal o expozici reportážní svědectví v pražském německém týdeníku Politik.

Leninův bratr Alexandr a spisovatel Maxim Gorkij

V Nižním Novgorodu se narodil Alexandr Iljič Uljanov, starší bratr revolucionáře Vladimira Iljiče Lenina (Uljanova). Alexandr, student petrohradské univerzity, náležel k proticarským spiklencům. Připojil se ke skupině, navazující na organizaci Narodnaja volja, která chystala na březen 1887 atentát na cara Alexandra III. Byla však odhalena a následovalo kruté zúčtování. Téhož roku v květnu Alexandra Uljanova s dalšími čtyřmi druhy ze skupiny carští pochopové popravili oběšením v pevnosti Šlisselburg u Petrohradu. Bylo mu 21 let. Ostatní spiklence odsoudili na doživotí nebo k dvaceti letům žaláře. Na pět let do vyhnanství deportovali Alexandrovu sestru Annu. Vladimira Uljanova (Lenina) smrt bratra citově těžce a hluboce zasáhla. Jejich matka Marie Alexandrovna Blank se zoufale snažila syna Alexandra před popravou zachránit. Carovi Alexandru III. napsala žádost o milost:

„Kdybych si mohla představit svého syna jako darebáka, měla bych odvahu se ho vzdát. Můj syn vždy nenáviděl terorismus.“ Zatvrzelý car matce nevyhověl.

V Nižním Novgorodu se narodil v rodině truhláře také spisovatel Maxim Gorkij, vlastním jménem Alexej Maximovič Peškov. Napsal díla, uložená do klenotnice ruské literatury. Gorkého nádherným dílem je například Matka. Hlubokou stopu tu zanechal i N. A. Dobroljubov, literární kritik, publicista, filozofující materialista a revoluční demokrat. Přispíval s N. G. Černyševským a A. N. Někrasovem do časopisu Sovremennik. Zemřel velice mlád – v pětadvaceti letech. Také Jakov Sverdlov, jeden z předních organizátorů Velké říjnové socialistické revoluce, náleží k nepřehlédnutelným osobnostem starobylého města na březích řek Volhy a Oky.

Odolalo za války německým bombám

Za Velké vlastenecké války při obraně sovětské vlasti vyrobila v letech 1941 – 1945 nižněnovgorodská automobilka (tenkrát se město jmenovalo Gorkij), 12 tisíc tanků, 24 tisíc minometů a 30 tisíc odpalovacích zařízení Katuša. Rudá armáda odtud dostala asi 100 tisíc děl. Město – zbrojovka – významné průmyslové centrum, bylo proto častěji bombardováno německými letouny. Zakusilo třiadvaceti náletů, při nichž na něho dopadlo téměř 34 000 zápalných bomb. Při vražedných útocích tak zahynulo 437 sovětských civilistů a vojáků.

(Dokončení v červencovém čísle SV 244) JAN JELÍNEK

Naše vlast slavila 75. výročí...

(Dokončení ze s. 1)

Hřib, profesí lékař, se tak vlastně stal šířitelem pandemie ubíjení pravdy dějin! Je to osobní tragédie tohoto politika, který by si měl nejprve prostudovat pádná fakta, jak SSSR musel nesnadně diplomaticky čelit válce a nutně ji odhalovat, když tušil, že jednou nevyhnutelně vypukne se zákeřnou německou fašistickou bestií. Své bludy Hřib satansky zopakoval 8. května na pražském Vítkově, kde si čelní politici ČR připomněli položením věnců u hrobu Neznámého vojína 75. výročí konce 2. světové války. Den vítězství podle něho „bohužel nepřinesl velké části Evropy skutečnou svobodu, protože v naší zemi jsme velice záhy skončili v totalitě... Protože tehdejší osvoboditel se začal chovat jako dobyvatel.“ Primátor mentoroval, že prý nyní „čelíme pokusům o přepisování historie v duchu komunistických učebnic.“ Žel, k těm skutečným prepisovačům – falzifikátorům historie – se však přidal i Hřib.

Na Vítkově u hrobu Neznámého vojína

Jako první přišel na Vítkově k hrobu Neznámého vojína prez-

ident Miloš Zeman, po něm jednotlivě následovali předsedové horní a dolní komory Parlamentu ČR Miloš Vytrčil (ODS) a Radek Vondráček (ANO) a premiér Andrej Babiš (ANO), ministr obrany Lubomír Metnar (ANO), náčelník Generálního štábu Armády ČR Aleš Opaťal a kardinál Dominik Duka.

Babiš vyjádřil přesvědčení, že „naši lidé, jak povstali, tak Prahu zachránili“. Vyčetl světovým mocnostem, že jsou zodpovědné za nedobrou situaci ve světě, že nejsou schopny se domluvit, přičemž selhává Rada bezpečnosti OSN. Většina z uvedených politiků aktu na Vítkově byla 8. května přítomna také na pietním aktu na Olšanech. Vysoký katolický hodnostář, spjatý s vatikánským svatým stolcem, v rozhovoru pro ČT hovořil o obětech a statečnosti českých katolických duchovních v zápase s nacistickým terorem. Škoda, že se také nezmínil o Vatikánu, který za 2. světové války žehnal německým zbraním a vojákům, kteří nosili na opascích při vraždění civilistů – mužů, žen a dětí – farizejské krédo: Gott mit uns.

Na Čestném pohřebišti rudoarmějců

Na Olšanech položil 9. května věnec k jejich památníku a k pa-

mátníku bojovníků Pražského povstání místopředseda Poslanecké sněmovny a předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip. Na tomto posvátném místě se potkal s velvyslancem Ruské federace v ČR Alexandrem V. Zmejovským. Ruská ambasáda zveřejnila také prohlášení, které poukazuje na nezodpovědné kroky komunálních úředníků v ČR, což budí nedůvěru ve vzájemných vztazích. Zmiňuje se rovněž o oslavování nacistických pomahačů a interpretování historických událostí v zájmu momentální politické konjunktury.

K pomníku 429 rudoarmějců, padlých při osvobození Prahy, položily květiny a věnce i desítky českých sympatizantů ruského motorkářského klubu Noční vlci. Před branou hřbitova je provokovali křiklouni s vlajkami válečného paktu NATO.

Také občané v Praze 11 uctili na chodovském hřbitově 31 obětí bojovníků Pražského povstání a 263 padlých rudoarmějců položením květin. Květiny vděčnosti spočinuly i v parku u památníku na Litochlebském náměstí. Pietu tady zorganizovaly základní organizace KSČM Prahy 4 a 11.

ČTK, JAN JELÍNEK

Při pietě na Olšanech zněly také tóny harmoniky FOTO – MIROSLAV HAVLÍK

Neušlo nám

Matka Vlast v celé kráse

Ve Volgogradě dokončili rekonstrukci památníku „Matka Vlast volá!“. Socha byla restaurována poprvé od své instalace v roce 1967, práce začala loni v březnu. Památku vysokou 85 metrů vyčistili restauratéři od nánosu a mechu, vrátili jí původní barvu a zacementovali praskliny na povrchu, jejichž délka dle odhadů činila 13 kilometrů. Socha je zapsána do Guinnessovy knihy rekordů, jako největší socha postavená ve své době na světě. V současnosti se řadí na 9. místo v seznamu nejvyšších soch světa.

tvzvezda.ru

ARMATA na export

Nové ruské tanky T 14 – ARMATA byly otestovány v Sýrii, sdělil ministr průmyslu a obchodu Denis Manturov: „Bylo to nutné, abychom vzali do úvahy všechny detaily a nuance v bojových podmínkách.“ V příštím roce začne dodávka tohoto nového typu tanku hlavnímu zákazníkovi – Ministerstvu obrany Ruské federace. Podle slov ministra je velký zájem o tyto stroje i za hranicemi. „Vývoz našich zbraní v podmínkách pandemie COVID-19 pokračuje. Jsou plněny všechny dříve podepsané smlouvy, dodávky pokračují do těch zemí, které mají zájem o nákup ruské techniky. Rozhodnutí o dodávkách techniky do příslušných zemí, s přihlédnutím k současným omezením letecké dopravy, jsou přijímána individuálně, aby již dokončené objednávky nebyly narušeny,“ dodal ministr.

vesti.ru

Cesta kolem světa

Poté co lodě švýcarsko-nizozemské společnosti Allseas Group opustily projekt Severní potok 2 po vyhlášení sankcí USA na společnost spojené s touto stavbou, se v únoru loď Akademik Čerskij vydala na cestu z dálnévýchodního přístavu Nachodka do Baltského moře. Jedná se o loď schopnou dokončit rozestavěný plynovod vedoucí z ruského Ust'-Lugu do německého Greiswaldu, který má zdvojnásobit dodávky ruského plynu do Německa na 110 miliard m³ za rok. Po celou dobu plavby je tato speciální loď doprovázena vojenskými plavidly pro případ nenadálých událostí. Projekt Severní potok 2 má být dokončen maximálně s ročním zpožděním.

sputniknews.com

Ukrajina hlásí: země na prodej!

Prezident Zelenský podepsal zákon o obchodování se zemědělskou půdou. Zákon předpokládá, že od 1. července 2021 bude zrušeno moratorium na obchodování se zemědělskou půdou. „Je to historický okamžik pro všechny Ukrajince a také osobně pro mě. Ukrajina čekala na tento zákon od získání nezávislosti,“ sdělil Zelenský.

rt.com

Stranu 4 připravili a redigovali Miroslav Havlík a Jan Jelínek

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Zemanův dopis Putinovi

Prezident ČR Miloš Zeman zaslal ruské hlavě státu Vladimiru Putinovi dopis, ve kterém svým jménem i jménem občanů České republiky poblahopřál k 75. výročí konce 2. světové války a vyslovil lítost, že si to nemohl připomenout s Putinem na

vojenské přehlídce v Moskvě na Rudém náměstí.

V dopise ocenil hrdinství vojáků Rudé armády a zdůraznil, že se česká vděčnost a upřímné díky jejím bojovníkům, riskujícím své životy také pro českou svobodu, nezměnily. Zeman v dopise Putinovi

dále napsal: „Odmítáme prepisovat historii. Nezapomínáme, že v bojích za osvobození Československa položilo životy 140 tisíc vojáků Rudé armády. Víme, že bez jejich obětí, bez hrdinství ruského lidu a dalších národů Sovětského svazu a bez hrdinného odhodlání

vojáků Rudé armády, která – ač si to někteří prepisovači historie odmítají připustit – osvobodila většinu území tehdejšího Československa, bychom se nikdy nestali nezávislým a sebevědomým národem, jakým jsme dnes.“

ČTK

Prezident V. Putin: „Společně jsme neporazitelní!“

Devátý květen, Den vítězství sovětských lidí ve 2. světové válce před 75 roky, oslavilo celé Rusko. Tentokrát však kvůli koronavirové pandemii nebyla vojenská přehlídka na Rudém náměstí. Na moskevském nebi proletěla letadla a vrtulníky. Prezident Ruské federace Vladimir Putin položil u zdi Kremle květiny k Hrobu Neznámého vojína a pronesl řeč k občanům, jimž z celého srdce blahopřál ke Dni vítězství.

Kromě jiného Putin řekl: „Pro nás všechny je to ten nejdůležitější a nejdražší svátek a vždy ho slavíme po celé zemi a všichni společně. Duchovní a mravní význam

Dne vítězství zůstává velký. A náš vztah k němu je svatý... Společně jsme neporazitelní!“ Na adresu 27 milionů padlých ve válce a jejich žijících veteránů uvedl: „Zachránili vlast, život následující generace, osvobodili Evropu, bránili svět. Jejich odhodlání pro nás navždy zůstanou příkladem. Skláníme se před vzpomínkou na ty, kteří se nevrátili.“ Poté Putin držel minutu ticha.

(TV, jel)

Nad Rudým náměstím s chrámem Vasila Blaženého přelétly letouny s kouřovým chvostem v barvách ruské trikolóry

FOTO - Twitter

„Neodsuzujte Bělorusy, dědice Vítězství!“

Navzdory koronavirové pandemii se konala 9. května v hlavním městě Běloruska Minsku velká vojenská přehlídka na počest 75 le, které uplynuly od porážky fašistického Německa. Pochoďovaly tady tisíce vojáků i žen ve vojenských stejnokrojích. Jak dříve uvedla agentura Reuters, běloruský prezident Alexandr Lukašenko označil strach z koronavirové nemoci za psychózu. Di-

váci na tribunách – jen někteří si chránili obličej rouškami – s nadšením shlíželi pochoduující žáky armády, v jejichž řadách vynikal půvab rázujících žen. Přehlídku umocnily rachotící tanky a přelet stíhacích letounů SU-30. Prezident Lukašenko, oděný rovněž ve vojenské uniformě, také řekl: „Budou tací, kteří nás odsoudí. Nedělejte však ukvapené závěry a neodsuzujte nás, dědice Vítězství, Bělorusy. Prostě jsme to nemohli udělat jinak, neměli jsme na vybranou.“

ČTK – České noviny, jel

V čele vojenské přehlídky v Minsku jel vozem běloruský prezident Alexandr Lukašenko

FOTO - TUT.BY

Ruská pomoc USA, Itálii a Srbům

V dramatické době celosvětové smrtící koronavirové pandemie poskytlo Rusko zdravotnickou pomoc USA a Itálii, kdy velkoryse přehlédlo, že tyto dvě členské země NATO proti němu uvalily ekonomické sankce. Rusko také zaslalo lékařské vybavení Republice srbské v Bosně a Hercegovině, kde s vybavením přistály ruské letouny. „Děkujeme prezidentovi Vladimiru Putinovi, který v této situaci vyslyšel naše prosby o pomoc Republice srbské,“ citovala srbského člena bosenského předsednictva

Milorada Dodika televize RTRS. Dodal, že ruská pomoc je určena pouze Republice srbské, nikoliv Bosně a Hercegovině jako takové. Na celostátní úrovni totiž „nikdo Rusko o pomoc nepožádal“.

Do Republiky srbské podle ruského ministerstva obrany dorazil mj. 24členný tým ruských vojenských specialistů i tři vozidla určená k dezinfekci veřejných prostor.

Ruský epidemiolog dezinfikuje místnost v jedné z budov v Bergamu

FOTO - CDN.IZ.RU

Prezident Vučić děkoval

Srbský prezident Aleksandar Vučić v Rusku poděkoval za to, že díky němu je armáda jeho země „desetkrát silnější“ než byla v době bombardování ze strany NATO v roce 1999.

Vučič navštívil jednotku protiletectvé obrany nedaleko Bělehradu, která nedávno dostala ruský protiletadlový a protiraketový systém Pancir-S1. „Jde o skvělou podporu

pro obranu našich měst, pro ochranu naší infrastruktury a pro posílení naší armády,“ řekl srbský prezident. „Nechceme na nikoho útočit, chceme chránit budoucnost našich dětí,“ prohlásil také.

Agentura AP připomíná, že Vučićova návštěva u jednotky protivzdušné ochrany připadla na 21. výročí sestřelení americké stíhačky F-16 nad Srbskem. Americké-

mu komandu se jejího pilota Davida Goldfeina podařilo zachránit a Goldfein nyní působí jako velitel amerického letectva.

„Jsem hrdý na to, že jsem na návštěvě u brigády, která sestřelila F-16,“ řekl Vučić, který byl v roce 1999 srbským ministrem informací.

Ruské dodávky vojenských letadel, tanků a protiletectvých systémů

mů Srbsku sleduje se znepokojením Západ. NATO v roce 1999 zaútočilo na Srbsko, aby podpořilo separatistické kosovské Albánce, Rusko, které tehdy vedl prezident Boris Jelcin, se drželo do značné míry stranou. I když Srbsko usiluje o členství v Evropské unii, posiluje zároveň svoje vazby s Ruskem a Čínou.

ČTK

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

Za epidemie dali Němci sankce Srbsku!

Srbský prezident Aleksandar Vučić je znám jako temperamenní člověk. A také jako neúnavný přispěvatel na sociální síti, napsal bělehradský zpravodaj agentury TASS Pavel Bušujev.

Takže Srbové si nemohou stěžovat, že by nevěděli, co jejich prezident právě dělá. Informuje o každém svém kroku, bývají to zprávy plné emocí... Třeba o prezidentově úsilí získat pomoc v podobě lékařského vybavení v době pandemie.

Trpká zkušenost

Srbsko je kandidátem na členství v Evropské unii. Proto bylo logické, že se Vučić obrátil se žádostí o pomoc na Brusel. Náležitě to popsal na sociálních sítích s tím, že věří v evropskou solidaritu. Pro prezidenta byla důležitá, Vučić představuje proevropskou menšinu v zemi.

Po agresí paktu NATO proti Srbsku v roce 1999 proběhla ve státním aparátu čistka, která dostala k moci příznivce „evropských hodnot“, mj. i Vučiče.

Ten je však nyní rozčarován. Místo pomoci přišla studená sprcha. Německo zakázalo vývoz lékařského vybavení a léků do Srbska. „Nikdo si neuměl představit, že v civilizovaném světě zavedou v okamžiku epidemie pro naši zemi fakticky sankce. A to poté, kdy Německo léta k sobě odlákávalo

naše lékaře a zdravotní sestry,“ stěžoval si jeden z Vučićových spolupracovníků, poslanec Miloš Kovačević.

Sám Vučić napsal, že nikdy neočekával „vlčí morálku“ členských států EU při boji o lékařské přístroje – zvláště plicní ventilátory, kdy státy posílají do světa emisary s „kufry peněz“, aby přepláceli Srby objednané zboží.

Políbil čínskou vlajku

Vučić se rozhodl požádat o pomoc Čínu a poslal dopis čínskému prezidentovi Si Ťin-pchingovi. Se sobě vlastním temperamentem oslovil čínského prezidenta jako „svého bratra“. Právě oslovení zaujalo čínskou sociální síť Weibo. Umístila ho do titulku své zprávy, která zaznamenala stovky milionů zhlédnutí.

Vučić se dočkal brzy. Peking poslal letecky plicní ventilátory, roušky, masky a také šest lékařů s čerstvými zkušenostmi se zdoláváním viru.

Prezident Aleksandar Vučić se přistání letounu zúčastnil osobně, v přímém televizním přenosu políbil připravenou srbskou vlajku a hned po ní čínskou. Poté dal najevo, že se Srbsko stává „spojen-

cem Číny číslo jedna ve východní Evropě“.

Facku Bruselu dal i svým vyjádřením: „Jestliže se ptáte, kdo nám pomohl, byla to Čína, a ne Evropa. Jdeme po evropské cestě, ale nejsme ani slepí ani hlupáci. Měli jsme od Evropy větší očekávání.“

Vučić také poslal svého ministra obrany Alexandra Vulina, aby položil květy k budově čínské ambasády, kterou v době agrese v roce 1999 letadla NATO bombardovala.

Pomoc i od Rusů

Tím Vučić neskončil. Už 2. dubna se obrátil se žádostí o pomoc na ruského prezidenta Vladimira Putina. Dostal ji den poté. Na vojenském letišti Bajatnica u Bělehradu postupně přistálo jedenáct ruských nákladních letadel se zdravotnickým materiálem, lékaři a zdravotnickým personálem. Celkem 87 ruských odborníků Srbům pomáhá v boji s nemocí. Vučić se na sociálních sítích neubráníl dojetí, tak velkou pomoc nečekal. Kdo ví, zda se při telefonátu s Putinem přeslechl, myslel, že přijede osm lékařů, dostavilo se ale osm lékařských týmů.

Srbsko očekávalo vrchol epidemie podobně jako další evropské státy po polovině dubna. I proto byla ruská pomoc hodnocena jako platná a včasná. Z Bruselu nepřišlo nic...

Noční vykládání ruských letadel v Bělehradě se zdravotnickým materiálem

FOTO – ČTK/AP

Srbsko darovalo Kosovu testy

Srbsko dodalo 17. dubna do Kosova, své bývalé a dnes od něho odtržené provincie, tisíc testovacích souprav.

Zásilka dorazila do kosovského hlavního města Prištiny, potvrdil mluvčí kosovského ministerstva zdravotnictví. Srbský zdravotnický činitel, obeznámený se zásilkou, sdělil, že jeho země poskytla

Kosovu testovací soupravy bez jakýchkoli politických podmínek, pouze „s touhou pomoci při zdolávání viru“. „Tato situace nám připomíná, že mnoho problémů lze vyřešit pouze společně,“ řekl.

Humanitární gesto si však pozorovatelé nevykládají jako připravenost Bělehradu uznat nezávislost Kosova vyhlášenou v roce 2008

s podporou Západu. Po povstání milicí kosovských Albánců a intervenci NATO v roce 1999 ztratil Bělehrad nad provincií kontrolu.

Rozhovory mezi Kosovem a Srbskem, které zprostředkovala EU, skončily u ledu v roce 2018, kdy kosovská vláda zavedla sto procentní daň na zboží ze Srbska.

(DPA)

Priština, hlavní město Kosova, uloupeného Srbům

Foto – Pixabay

OSN vyzvala Ukrajinu, aby vyšetřila tragédii v Oděse

Uplynulo šest let od tragédie v Oděse, kde při požáru v Domě odborových svazů přišlo o život 48 lidí.

Doposud jsou ti, kteří zavinili masakr, na svobodě. OSN byla nucena znovu poznamenat, že nedošlo k žádnému pokroku ve vyšetřování tragédie v Oděse. Ve zprávě o situaci v oblasti lidských práv na Ukrajině od 16. listopadu

2019 do 15. února 2020 konstatuje Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva v této věci úplnou beztrestnost a zdůrazňuje, že rodiny obětí stále hledají spravedlnost. Monitorovací komise OSN pro sledování lidských práv na Ukrajině vyzývá Kyjev, aby účinně a spravedlivě vyšetřil události v Oděse z 2. května 2014. „Úřad generálního prokurátora musí za-

jistit účinné, důkladné a nestranné vyšetřování zavraždění a násilných úmrtí dne 2. května 2014 v Oděse a zvážit možnost předání hlavní role při vyšetřování z Hlavního úřadu Národní policie v Oděse na Hlavní vyšetřovací úřad Národní policie,“ praví se v prohlášení na internetových stránkách organizace.

sputniknews.com

DJOKO STOJČIČ

DŮM, V NĚMŽ ZŮSTANE ZACHOVÁN SVĚT HOJNOSTI, KTERÝ JSEM ZTRATIL

Probouzím se z dlouhého nekonečného snu,
A vidím, že nic není takové,
Jak jsem očekával:
Lidé, řeky a obyčejné nemají
Začátek, střed ani konec,
Světlo nevyzařuje,
Nýbrž se sbírá v neviditelném bodě.
Nejde mi přenést ani jediný
Záchvěv listu do téhle básně,
Nemohu přetlumočit jedinou myšlenku,
Kterou odnáší pryč neviditelný dravec.
Beru olovnici, zednickou lžící a kámen
A začínám sám pro sebe stavět nový dům,
Jiný než všechny ostatní které znám,
Dům, v němž zůstane zachován
Svět hojnosti, který jsem ztratil,
Zatímco jsem neopatrně snil,
Kterak se stanu nesmrtelným
V měkoučké vánici dětských vzpomínek.

Bělehrad 21. IV. 2000

***

Vybráno z knihy –
Bezmocnost řešitele záhad.
Přeložili Martina Koutská
a Karel Sýs

Djoko Stojčić – srbský básník
a politik, bývalý ministr kultury
Srbska a velvyslanec Svazové
republiky Jugoslávie v ČR

KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

Mistr Jan Hus – Miluj pravdu, prav pravdu a braň pravdu až do smrti

Slova z tohoto titulku byla a jsou stále burčující a aktuální v celé historii našeho národa.

I my se musíme postavit proti prepisovatelům a hlasatelům nepravd o začátku, průběhu a konci 2. světové války. Já je teď nebudu rozebírat, ať si to vše proberou se svým svědomím (proč a pro koho to dělají). Chci ukázat, že pravdu zemřít nenecháme.

75. výročí vítězství nad fašismem. 144 tisíc sovětských vojáků položilo život za naší svobodu.

Budu psát o svých zážitcích:

7. 5. 2020 ve 14 hodin pohřebišť padlých rudoarmějců a našich vlastenců na hřbitově ve Vokovicích. Za ČSBS se zúčastnila MUDr. Ilona Müllerová, koordinátorka, pamětník a účastník bojů na Veleslavíně Emil Schneberg, MUDr. Ivan David, bývalý ministr zdravotnictví, nyní poslanec Evropského parlamentu za SPD, poslanec Parlamentu ČR a Jiří Doležal, poslanec Parlamentu ČR, též

za SPD. Za SPD se této akce zúčastnilo celkem 7 lidí (Praha 7). Za Prahu 6 za KSČM Josef Gottwald a dalších sedm lidí. Já jsem se zúčastnila za Slovanskou vzájemnost. Mnoho lidí tam chodilo před námi i po nás. Buďte sami za sebe, nebo za další organizace, např. Klub českého pohraničí...

My se soudruhy z Prahy 6 jsme se sešli v 16.00 u Koněva. Po položení květin pronesl Josef Gottwald krátkou, avšak mohu říct, bojovou řeč (na bednění). Vylepili plakáty k výročí osvobození a fotografií maršála Koněva. Zúčastnil se i JUDr. Ivan Hruža. Samozřejmě nesměla chybět policie. Pepa Gottwald jim to vysvětlil. On i Pavel Franěk museli ukázat OP. Ale nechali nás. Víme, že i ke Koněvovi chodila spousta lidí po celý víkend. Na Klárově jsme se sešli 8. 5. ve 13 hodin v režii Českého svazu bojovníků za svobodu v čele s předsedou Jaroslavem Vodičkou. Já a Míra Havlík za Slovanskou

vzájemnost. S Mírou jsme se šli podívat i k pamětní desce padlého tankisty Gončarenka. I tam všude chodili lidé po celý víkend.

Olšany Pohřebišť rudoarmějců – 9. 5. 2020

V 10 hodin položila květy za Slovanský výbor ČR Alena Grospičová, Vladimír Mlejnecký, Miroslav Havlík, Jan Jelínek a já. Byla tam spousta lidí, hrála harmonika. Slavnostní nálada. Veteránku Věru Biněvskou doprovázely její dcery a vnučky. Našeho veterána Vladimíra Wintera jsem potěšila telefonátem z Olšan. Já zůstala až do čtyř hodin odpoledne. V 11 hodin jsem se zúčastnila panychydy za zemřelé s kozáky Všeokozáckého svazu českých zemí a Slovenska, v čele s atamanem Michaiilem Dzubou. Panychydu sloužil Otec Roman z pravoslavného chrámu na Olšanech. Ve 12 hodin se dostavili předsedkyně KV KSČM Marta Semelová a 1. místopředseda

Dřevoryt z knihy Jan Hus et Hieronymus von Prag, Historia et monumenta, Norimberk, 1558

ÚV KSČM Petr Šimůnek. Sešla jsem se i s novinářkou Monikou Hoření z Haló novin. Nakonec jsem zůstala se svými pravoslav-

nými přáteli a měla možnost pozorovat přímo spontánní návštěvnost lidí až do pozdního odpoledne. Sešli jsme se jak Gruzínci, tak Rusové, Bělorusové, Ukrajinci a při garmošce jsme spolu oslavili nádherný sváteční den – 9. květen. Přišel tam také jeden provokatér, ale neměl šanci. Náš harmonikář, jehož děd tam též leží věčný sen, s ním vyběhl.

Památeční a slavnostní dny mě přesvědčily, že našemu národu leží stále na srdci slova Mistra Jana Husa – MILUJ PRAVDU, PRAV PRAVDU A BRAŇ PRAVDU AŽ DO SMRTI! NATAŠA WEBEROVÁ

Záseky ku Praze

Část 1. – Jižní směr

Květnové povstání v okolí Prahy

Ve většině případů se o tzv. Květnovém povstání v Praze hovoří jako o boji o rozhlas, Staroměstské náměstí, mosty přes řeku nebo jako o boji na barikádách. Zmiňují se četné masakry obyvatelstva v pražských ulicích a hromadné popravy či nerovný boj špatně ozbrojených povstalců s jednotkami SS a tanky. To vše je samozřejmě v pořádku. Mnohem méně se však hovoří v souvislosti s povstáním v Praze o jejich přístupech a úloze povstalců z okolních měst a obcí. Právě jimi se bude zabývat tento článek.

Německé síly na konci protektorátu

Ačkoli se konec války nevyhnutelně blížil a bitva o Berlín byla již na konci dubna v podstatě rozhodnuta, wehrmacht a SS nebyly v Evropě ještě zdaleka rozdraceny. Dönitz, který se stal nástupcem Adolfa Hitlera, měl stále pod svým velením více než milion a půl vojáků na různých místech Evropského kontinentu. V době, kdy Rusové dobyli Berlín a Američané postupovali Německem, byly ještě nedotčené a početné silné jednotky v Norsku a Dánsku, jednotky se také pohybovaly v severní části Francie, velké části Rakouska, v Itálii a také v prostoru Protektorátu Čechy a Morava. Zde byl dislokován přibližně milion německých vojáků wehrmachtu z Armády Střed, mužů z SS, organizace Todt, Hitlerjugend a dalších uniformovaných jednotek, které Němci v poslední fázi přeměnili na polovojenské ozbrojené jednot-

ky. K tomu připočteme také oddíly místního volkstormu, i když se jednalo pouze o malé skupiny. Řada těchto jednotek neměla právě nejlepší bojové schopnosti, zvláště pokud jde o jednotky pracovní služby a podobně. Většinou v nich byli zařazeni staří veteráni, mladíci a také řada zajatců, mimo jiné množství Rusů.

Nicméně minimálně jednotky SS byly stále dobře vyzbrojeny obrněnými vozy i tanky a další lehkou i těžkou výzbrojí. Jediné, co je v prostoru Čech a Moravy tížilo, byl nedostatek pohonných hmot k rozsáhlejšímu manévru.

Nemocnice v Říčanech je původní hotel Monopol, ve kterém sídlila jednotka nacistů Foto – archiv

V tom se ale nelišila situace od žádné části nacistické fronty, pokud o něčem takovém ještě bylo možné hovořit.

Posledně jmenované vojenské jednotky, tedy všeobecné SS a Waffen SS, měly v Čechách několik silných center, kde se shromažďovaly jak původní jednotky

z protektorátu, tak zbytky jednotek ustupujících před Rudou armádou. Kromě silné posádky v Praze měly SS, a s nimi také Gestapo a Schutzstaffel, posádky ve všech větších městech. Důležitou roli však pro nás hraje především výcvikový prostor na Benešovsku a Neveklovsku, tedy jen pár desítek kilometrů od Prahy proti proudu Vltavy. Zde bylo nejen několik řádných jednotek, ale shromažďovali se zde také SS-mani ustupující z východu i západu před postupujícími spojeníci. Z těch zde vznikala tzv. skupina Wallenstein, která měla původně tvořit samostat-

Polovinu jednotek skupiny Wallenstein měl pod svým velením také válečný veterán a v době, o které píšeme, již také válečný zločinec, generál SS Klein. Ten velel na Benešovsku a Neveklovsku ženižní škole v oblasti nad soutokem Vltavy a Sázavy, v posledních dnech války však velel jednotkám, které postupovaly na Prahu směrem od Lahovic a Lahoviček, tedy směrem na Smíchov. V této funkci, jak ještě bude uvedeno později, spáchal i několik masakrů na civilním obyvatelstvu. Většina skupiny Wallenstein však mířila od jihu na Prahu přes Benešov, Čerčany a dále na Pankrác a do centra Prahy.

To nebyly jediné jednotky v okolí Prahy, které se chtěly během Květnového povstání dostat do Prahy, aby zde pomohly během povstání „osvobodit“ toto město od povstalců.

Většinou se jednalo o menší vojenské jednotky a kolony, které směřovaly ku Praze po vlastní ose. Tyto jednotky však jen zřídka kdy dorazily do Prahy a když, tak nikoli bez boje. Stejně tak se do Prahy nedostala většina vojenských ani civilních vlaků, které k ní směřovaly buď na rozkaz vrchního velení wehrmachtu, v tu chvíli to již bylo z lázní Velichovky, kde byl hlavní štáb polního maršála Ferdinanda Schörnera, nebo podle pravidelného jízdního řádu (v prvních dvou dnech povstání skutečně ještě vlaky jezdily podle jízdního řádu, viz. část o Říčanech a trati na Benešov).

Ve chvíli, kdy začala bojovat 5. 5. Praha a rozhlas poprvé vyzval české vládní vojsko, četnictvo a lid k ozbrojenému povstání, na mnoha místech už byli povstalci připraveni v odbojových skupinách. Většinou byly tyto ozbroje-

né skupinky vedeny místními četníky, bývalými důstojníky Československé armády, původními příslušníky Sokola či bývalými legionáři. Většina míst ve středních Čechách, kde propuklo povstání, měla přitom dva hlavní cíle: zbavit se okupantů ve své obci a potom zabránit dalším v cestě na Prahu, centrum povstání.

Je důležité si ještě říci, proč bylo tolik důležité právě povstání v Praze. Aniž bych chtěl jakkoli znevažovat nebo snižovat důležitost povstání v jiných městech a místech, Praha byla logickým centrem všeho květnového dění v protektorátu. Nejen, že se v ní splétaly nitky velení okupační moci – v Praze byl generální štáb armády (až do jeho přesunutí do Lázní Velichovky, vrchní velení Waffen SS pod velením SS Gruppenführera Carla von Pücklera, všechny hlavní okupační úřady a rovněž i protektorátní vláda, respektive v květnu již pouze její zbytky. Pro Prahu také hovořil fakt, že zde byl největší komunikační uzel, počínaje telefonickou službou a konče rozhlasem. Byla rovněž důležitým dopravním uzlem. Na to navazuje také fakt, že Praha byla jediným místem, kudy se mohly jednotky ustupující z východu dostat směrem k Američanům. Byly zde totiž tolik důležité mosty přes Vltavu. To vše učinilo z Prahy srdce celého Květnového povstání. To vše způsobilo, že i okolí Prahy muselo napomoci k její obraně, že za barikády v jejím centru umírali i lidé mimo Prahu samotnou, aby zabránili náporu nacistů na bojující město.

Ve chvíli, kdy začala bojovat 5. 5. Praha a rozhlas poprvé vyzval české vládní vojsko, četnictvo a lid k ozbrojenému povstání, na mnoha místech už byli povstalci připraveni v odbojových skupinách. Většinou byly tyto ozbroje-

né skupinky vedeny místními četníky, bývalými důstojníky Československé armády, původními příslušníky Sokola či bývalými legionáři. Většina míst ve středních Čechách, kde propuklo povstání, měla přitom dva hlavní cíle: zbavit se okupantů ve své obci a potom zabránit dalším v cestě na Prahu, centrum povstání.

Je důležité si ještě říci, proč bylo tolik důležité právě povstání v Praze. Aniž bych chtěl jakkoli znevažovat nebo snižovat důležitost povstání v jiných městech a místech, Praha byla logickým centrem všeho květnového dění v protektorátu. Nejen, že se v ní splétaly nitky velení okupační moci – v Praze byl generální štáb armády (až do jeho přesunutí do Lázní Velichovky, vrchní velení Waffen SS pod velením SS Gruppenführera Carla von Pücklera, všechny hlavní okupační úřady a rovněž i protektorátní vláda, respektive v květnu již pouze její zbytky. Pro Prahu také hovořil fakt, že zde byl největší komunikační uzel, počínaje telefonickou službou a konče rozhlasem. Byla rovněž důležitým dopravním uzlem. Na to navazuje také fakt, že Praha byla jediným místem, kudy se mohly jednotky ustupující z východu dostat směrem k Američanům. Byly zde totiž tolik důležité mosty přes Vltavu. To vše učinilo z Prahy srdce celého Květnového povstání. To vše způsobilo, že i okolí Prahy muselo napomoci k její obraně, že za barikády v jejím centru umírali i lidé mimo Prahu samotnou, aby zabránili náporu nacistů na bojující město.

Vybráno z kulturně-historické revue „Srdce Evropy“ Pokračování příště

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

Neznámý osud sovětských zajatců

Dokonce i 75 let po válce zůstává neznámý osud dvou milionů sovětských zajatců, upozornil ruský list Kommersant.

„Nepátrají po nich ani vdovy, ani děti, ale vnuci a právnuci. Je to bolest, kterou je stále cítit,“ řekl listu Viktor Tumarkin z nevládní organizace Memorial, která svého času spustila první databázi s údaji o zajatých vojácích.

Moskvanka Irina Kovaljovová o rodině své babičky moc nevěděla, dokud nemusela začít hledat dokumenty potvrzující právo na hrob na jednom z moskevských hřbitovů. „Babička zemřela v roce, kdy jsem se narodila. Od matky jsem slyšela, že měla dva bratry, Veniamina a Leonida,“ vypráví osmačtyřicetiletá Irina. Veniamin se stal neznámým během bojů o Stalingrad. Po druhém bratrovi zbylo jen jméno a výstraha. „O Leonidovi babička nikdy nikomu nic neřikala a rozhovor hned utnula. Máma si dokonce myslela, že spáchal nějaký zločin,“ dodala.

Záhadu rozluštila za pomoci ruských a německých databází: rudarmějec Leonid Solovjov z 650. střeleckého pluku padl 9. května

Jeden z vítězů nad fašistickými vetřelci – Vladimir Ivanovič Čerjukov. Veteránu Velké vlastenecké války vzdávají hold mladí vojáci
FOTO – Alexej Suchorukov, RIA NOVOSTI

1942 do zajetí během obrany Kerče. Dostal se do zajateckého tábora 326 na západě Německa jako číslo 62681 s přípisem „Hodí se na lehčí práci“. Ale razítko v podobě kříže v horním pravém rohu kartičky, vyplněné inkoustovou tužkou znamenalo, že vězeň zemřel. Jeden ze sovětských důstojníků, který se dostal do stejného tábora v roce 1943, vzpomínal na mimořádnou krutost zařízení, kde sovětsí zajatci byli zbaveni veškerých práv a přežívali v nesnesitelných podmínkách –

o hladu, v mrazu; byli ponižováni, mučeni a zabíjeni.

Leonid Solovjov podle kartičky zemřel 9. října 1942. „O tom, že zahynul v táboře pro válečné zajatce, se jeho otec (můj praděd) a sestra (moje babička) nedozvěděli,“ řekla Irina Kovaljovová. „Teď mohu přijet k pradědovu hrobu a říct: tvůj syn zemřel v německém zajetí za nás za všechny, jsme na něj hrdí! Zachovaná kartička a pár fotografií z dětství představují veškerou památku na Leonida. Irina doufá, že

se jednou dozví víc: kvůli synům – aby se o válce nedozvívali jen z dějepisu, ale i z rodinné historie.

Zajateckým táborem Stalag 326 podle odhadů prošlo od 300 000 po dva miliony sovětských vojáků. Kilometr od tábora vznikl první památník sovětským zajatcům. Týden před koncem války si jej sami postavili.

Na diskusních fórech a internetových stránkách o válečné historii jsou desítky podobných příběhů. Pátrají příbuzní, genealogové, amatéři a historici.

„Osud válečných zajatců po dlouhá léta nebyl prioritou ani v Sovětském svazu, ani v Německu,“ říká ředitel Ruského státního vojenského archivu RGVA Vladimir Tarasov. Problém začal historiky a veřejnost zajímat až v 90. letech. Tři čtvrtě století po válce, kdy příbuzní řekli vše, co mohli či stáli, zůstávají archivy hlavním zdrojem informací. RGVA každý rok dostává tisíce dotazů souvisejících se zajatci. Ale o některých se žádné dokumenty nedochovaly.

Historici odhadují, že za války bylo zajato 5,7 milionu sovětských vojáků a důstojníků. Osud asi dvou milionů zůstává neznámý. Kolik z nich bez stopy zahynulo cestou

do tábora a při práci? Kolik přežilo a nevrátilo se domů? V Sasku, kde bylo hodně táborů, se podařilo dát dohromady databázi čítající skoro 900 000 sovětských zajatců, než v roce 2014 výzkum fakticky zamrzl. O dva roky později se nadšencům z řad diplomatů a historiků podařil průlom: 22. června 2016 vyšlo společné prohlášení ministrů zahraničí o odhodlání vrátit jména sovětským a německým zajatcům.

Plnění tohoto úkolu postupuje pomalu. Podle Tarasova to každým rokem bude těžší a zjistit údaje o všech nezvěstných se nikdy nepovede. Dodnes citlivou otázkou zůstává osud těch, kteří zůstali na Západě. „Někteří tvrdí, že to byl až milion lidí, ale to lze taky ověřit už jen podle archivů,“ vysvětluje Tarasov.

„Navzdory populárnímu přesvědčení trest nepostihl všechny zajatce, kteří se vrátili do vlasti. Někdo s čistým svědomím mohl jít do práce, ale taky se mohl dostat z německého do sovětského tábora. Kolik jich bylo, to už nikdo nezjistí,“ míní německý historik Matthias Uhl. V rámci projektu se německá strana chystala v dubnu předat Rusku údaje o přibližně půl milionu zajatců z archivu wehrmachtu, ale pandemie vše zkomplikovala.

Revoluce na Majdanu

Výňatky ze statí metropolity Konstantina „Smrtný hřích církevního rozštěpení“ uveřejněné v čísle 2/2019 Rodné Ladogy.

„Zajímavé jsou nové údaje o účastnících a zájmových organizacích v revoluci na Majdanu. Na webových stránkách Ukrajinské katolické univerzity (UKU) lze nalézt informace, svědčící o strategii expanze této univerzity za pomoci z USA. Kromě paralelních institucí jako např. Historický institut či Škola rehabilitační medicíny UKU má i vojenskou katedru. UKU rozvíjí spolupráci s velkými fondy typu NED USA, USA LD, s fondem Georga Soröse, dále s některými fondy z Anglie a z EU. Za účelem zvýšení vlivových akcí mezi politiky a v masmédiích UKU získala významné spolupracovníky. Jsou jimi např. bývalá ukrajinská ministryně občanka USA Natalie Jaresko; ředitel „Trotolly“ Jaroslav Ruščišin, který dříve těsně spolupracoval s bývalým prezidentem Juščenkem; dále pak Ivan Gevko, ředitel zednářské organizace Rotary International; rektorem UKU se stal biskup UGKC Boris Gudzak, občan USA, když byl jmenován ukrajinským biskupem dostal blahopřání i od tehdejší ministryně zahraničí USA Hilary Clintonové.

Smutnou kapitolou se stali odstřelovači na střechách Majdanu. Ukrajinská revoluce se připravovala uvnitř CIA již v letech 2013-2014 a musela zvítězit. Pakliže demonstranti ještě nebyli připraveni svrhnout legitimní vládu, museli jim pomoci odstřelovači. Vlna násilí se pak rychle vzdemula. Státní moc takovým provokacím nikdy nepomáhá. Potvrzují to události v prosinci 1989 v Rumunsku, v červnu 2009 v Iránu, či v květnu 2010 v Thajsku.

Je možné připomenout i události v Moskvě v říjnu 1993, kdy odstřelovači střelili na ruské vojáky i do lidu ze střechy amerického velvyslanectví. Odstřelovači vždy sehraji svoji roli, aby pak zmizeli za kulisami velké politiky.

Oč jde dnes na Ukrajině

Horké války, studené a informační pokračují dodnes. Vlivný historik I. J. Frojanov z toho vyvozuje následující poučení: „Studená válka neskončila, protože ze strategického hlediska ji Západ vedl a vede dodnes nikoliv proti SSSR a proti komunismu, nýbrž proti Rusku a proti ruskému lidu. Je možné říci, že se jedná o válku civilizací.“ V době, kdy Rusko se stává znovu pravoslavným, stále více se na ně útočí. Šíří se lži o Velké vlastenecké válce, ničí se památníky opravdových hrdinů a místo nich se vychvalují fašističtí přísluhovači. Duchovní lži jsou stále více provázeny i územními loupežemi. Celý svět je dnes přesvědčován, že Krym patří Ukrajině. Zdá se, že Západ neví o tom, že velká část současné Ukrajiny je dávným, zákonitým územím Ruska.

Vůdce světového proletariátu Lenin v naději spatřit celosvětovou revoluci věnoval Ukrajině nezávislost a podle brestské dohody s Německem předal Ukrajině na uhlí bohatý Donbas – Nové Rusko. Stalin po II. světové válce zvětšil západní území Ukrajiny o jednu čtvrtinu. Chruščov zrádčovsky jí předal Krym. V 90. letech s tichým souhlasem tehdejší liberální ruské moci se přizpůsobili i ukrajinskí vládcí a přijali ideologické vedení USA. Nyní se na Ukrajině budují základny NATO a s pomocí natovských zbraní se připravuje vojenské nástupišťe proti Rusku.

Rozkol (rozštěpení) v pravoslavné církvi

Již po staletí se zbraní stává i náboženský prvek. Ukrajinci trpí rozdělením na pravoslavné a unitáře (uniaty). Metropolita podrobně popisuje složité vztahy mezi pravoslavnou a katolickou církví po staletí. Zaznamenává situaci v Polsku, kde pravoslavní museli trpět značnými příkoří.

Když se dostal k odštěpení ukrajinské pravoslavné církve, poznal, že bylo pečlivě připravováno, a to za pomoci z USA. Cítuje ukrajinské autory, kteří otevřeně vše ličili. Uvádí příklad církevního významného představeného Vrchní rady Ukrajiny Andreje Parubije, který byl spíše znám jako velitel a organizátor zastřelení „nebeské stavby“ na Majdaně. Za pomoc byl církevně vyznamenán i bývalý náměstek ředitele CRU (CIA) USA Jack Derain za pomoc při vytvoření nové ukrajinské církve.

Vytvoření „samostatné“ ukrajinské církve za významné finanční podpory Západu má jediný podtext – nenávisť vůči Rusku. Hlava Ukrajinské řecko-katolické církve kardinál Svatoslav (Ševčuk) velmi cynic-

Bitevní pole na kyjevském Majdanu

FOTO – Sputnik, Andrej Stenin

ky, otevřeně uvedl hlavní smysl jeho snah: „tento krok ke sjednocení ukrajinských pravoslavných církví je přechodným stupněm ke sjednocení k celosvětové Římské církvi.“

Ukrajinskému lidu odtrhnutí ukrajinské církve od ruské není potřeba. To se hodí pouze některým ambiciózním kněžím, snícím o samosprávě za pomoci z USA. Antiruská metodika rozdělení pravoslavné církve se velmi podobá tomu, o čemž snili a snažili se ideologové hitlerovské říše. Současná situace na Ukrajině připomíná bibličkou pověst o ztraceném synu. Ukrajinskí odštěpenci podleli iluzi o blahobytném životě a pochybné

svobodě v područí USA. Patriarcha Cyril moudře prorokuje v březnu 2017: „Útrapy pravoslavné církve neskončily v krvavé občanské válce, ani ve Velké vlastenecké válce, která zahubila desítky milionů životů... O čem že snít dnes, kdy se rozpadl stát a zmizela velmoc. Byli bychom slepými, kdybychom nerozpoznali spojitosti a nedospěli k závěru: nespravedlnost, klam a zloba, dokonce smrt nás nikdy nepřivedla k dobrým výsledkům.“ Pravoslavný lid se dnes zatím k tomu může modlit. Pakliže však se situace vyhrotila do krajnosti, lid se postaví na obranu své pravoslavné církve.

Přeložil: JIŘÍ OPRŠAL

Koncentrační tábory v Karélii

Ruský vyšetřovací výbor (RVV) zahájil trestní stíhání ve věci genocidy spáchané v nacistických koncentračních táborech v okupované Karélii v období 2. světové války. Jedná se o více než osm tisíc zabíjených civilistů, včetně dvou tisíc dětí, sdělila Světlana Petrenko, mluvčí RVV. Během prověrky a studia archivních materiálů o hromadném zabíjení civilistů v Karelské republice bylo zjištěno, že velení okupačních sil a okupa-

ční správy vytvořilo nejméně čtrnáct koncentračních táborů určených k zadržení etnického ruského obyvatelstva, ve kterých byly životní podmínky a strava neslučitelné se životem. V letech 1941–1944 bylo v těchto táborech zadrženo nejméně 24 tisíc civilistů. Více než osm tisíc z nich bylo pohřbeno zaživa, zabito v plynových komorách anebo zastřeleno. „V současné době vyšetřovatelé provádějí potřebné vyšetřovací

úkony, které se zaměřují na rekonstrukce všech okolností trestných činů, pečlivě studují archivní materiály, skládají důkazy o spáchaných válečných zločinech proti civilistům a zločinech proti lidskosti. Žádný trestný čin založený na nenávisti k člověku a rasovém základu nezůstane bez povšimnutí a nepotrestán,“ dodala Petrenko.

tass.ru

Stranu 7 připravil a redigoval Jan Jelínek

LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA

EMIL SCHNEBERG

Moje vzpomínky na Vokovice a Veleslavín

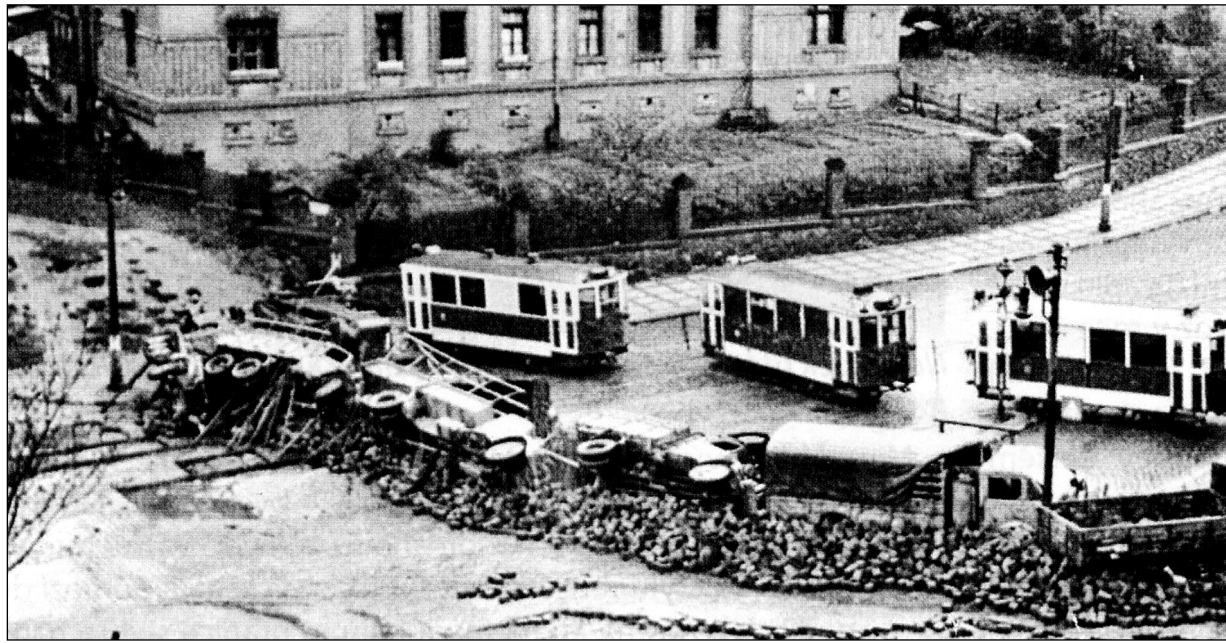
Celý den toho 6. května lidé z Prahy i okolí stavěli barikády z toho, co měli po ruce. Pražané převraceli tramvajové vozy, vytrhávali dlažební kostky, pražské ulice přehradilo přes 1650 barikád, které bránily pohybu nacistických vojsk a do jisté míry oslabily jejich technickou převahu.

Překonání barikád znamenalo pro nepřítel několikahodinové zpoždění. Tam, kde byli barikádníci ozbrojeni, tam barikádu německé jednotky nepřekonaly. Nacistické jednotky z Tábora a Milovic měly zahájit útok na Prahu. Pražská operace Rudé armády byla zahájena 6. května. V dalších dnech se k 1. ukrajinskému frontu připojily také 4. a 2. front z Moravy. Nacisté se snažili vyvést své jednotky na území obsazené americkou armádou. V českých zemích se tvrdě bojovalo. Celý svět oslavoval konec války 8. května, u nás se ale bojovalo. Na nádraží v Dejvicích nacisté nahnali lidi z ulice a vybrali 16 osob, kterým vypíchali oči a postříleli je u Hradu v Jelením příkopě. I na naší barikádě před domem č. 425 v Kladenské ulici jsme byli v průběhu dne 7. května několikrát napadeni střelbou. Střelba byla vedena i na obytné domy, jak do bytů, tak i po osobách pohybujících se okolo barikády. Padli další a další naši obránci. Můj otec se domluvil s plk. gšt. Josefem Fetkom, že pojedou na průzkum letiště. Ve 12:30 hod. mě vzal s sebou a na motorce jsme objeli barikádu po chodníku a dorazili po Kladenské k letišti. Cestou jsme nepotkali nikoho, žádné osoby, ani auta. U dnešní stanice autobusů Nová Šárka jsme byli napa-

dení střelbou z temene kopce Džbán. Přerušili jsme jízdu a zalehli do tehdejší cihelny, která byla v prostoru dnešní teplárny. Deutsche Lufhansa, opravárenský závod Praha – Ruzyně měl v cihelně uskladněny náhradní díly k leteckým motorům. Na zemi ležel muž v kaluži krve, byl mrtev. Otec říkal, že dokud slyšíme zpívat kulky nad hlavou, je to dobré, jsme živí. Asi po 20 minutách, když střelba přestala, jsme se zvedli a pokračovali v jízdě kolem Akcízu k letišti. Minuli jsme vrakoviště letadel na dnešním místě obchodního centra Šestka, kam opravárenský závod ukládal části letadel, které již nebylo možné použít a byly jednou měsíčně odváženy do hutí na Kladno. Vjezd na letiště první brá-

vynesli ven k vyhlídkovému prostoru, kde byla velká plechová garáž, červeně natřená, otevřená, uvnitř byly náboje do palubních zbraní a venku na dřevěných paletách složené bomby. U některých byly žluté praporky ve tvaru trojúhelníku s černou lebkou.

Na ploše stál průzkumný letoun Fieseler Storch 156, nepoškozen. Před hangárem E stál letoun Siebel 204, zaplachtován, jinak zde nebyl žádný letoun, letištní plocha nebyla poškozená a rovněž tady nebyly žádné osoby, působilo to na mne jako mrtvé město. V prohlídce budovy jsme pokračovali dál, až jsme se dostali do lidové restaurace, u vchodu z ulice byla malá místnost, plná leteckých stejnokrojů. V suterénu jsme se dosta-

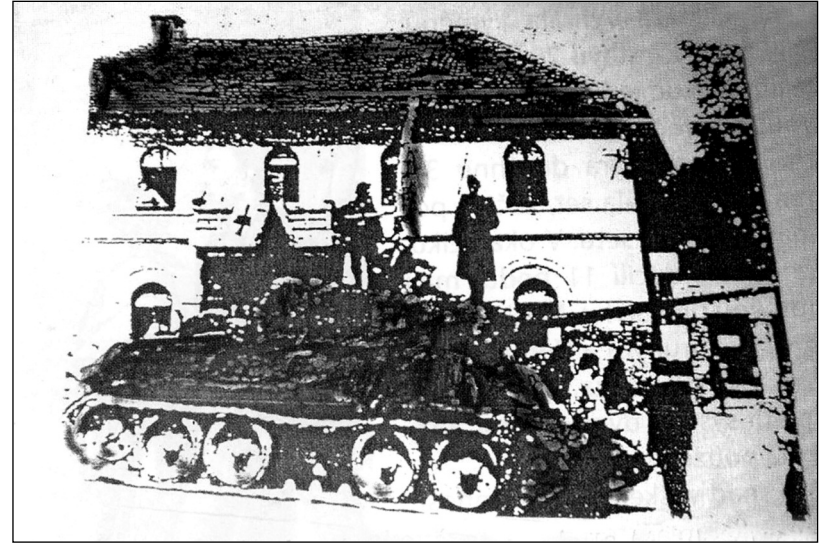
Barikáda na Kladenské ulici u domu číslo 425

nou byl uzamčen a před ním stála drátěná překážka. Letiště bylo oploceno kovovým plotem, rovněž tak vjezd do hlavní budovy byl uzavřen drátěnou překážkou. Otec byl nucen rozstříhnout dráty tak, abychom mohli projít. Ještě hledal, zda tam není nášlapná mina. Vozovka a objekty byly maskovány sytě zelenou barvou. Po dobu povstání přišlo, ale 8. května v poledne již pražilo sluníčko. Voda se odpařovala a byl cítit hrozný zápach z té zelené barvy. Vstoupili jsme do budovy a překvapilo nás skladiště odložených zimních leteckých obleků na velké kožené sedačce uprostřed haly. Letištní budovy včetně hangáru nebyly poškozené. Naše prodejna i francouzská restaurace, která měla 11 m prosklenou stěnu, byly také nepoškozeny. Stoly byly pokryty ubrusy a bylo prostřeno, jako by měl být podáván oběd. Já jsem se šel podívat do šatny restaurace a našel jsem tam černé hodiny, takový černý tubus s nastaveným časem na 15:00 hod. Byly na ně napojeny kabely. Zavola jsem otce, ten mě zděšeně upozornil, že se jedná o připravenou nálož k vyhození budovy. Opatrně vzal tubus do ruky, koukal na něj pár minut a pak se dal do díla, začal odpojovat jeden drát a pak druhý. Podle kabelů, co vedly z hodin, jsme našli nálož. Byl to ekrazit ve třech bednách a byly u zdi. Bedny jsme

li do kuchyně, kde stála odděleně od kuchyně velká lednice a bylo tam po kotníky vody. Otec vodu zastavil a uzavřel kohouty u dřezu.

V současné době někteří historici píšou o tom, že se na letišti bojovalo a že letoun Fieseler Storch 156 byl rozstřílen bojem. Ve skutečnosti tento letoun byl rozebrán občany (rozkraden) v srpnu 1945, kdy byl zahájen civilní letecký provoz, zeleně natřené maskování letiště bylo zlikvidováno a v pozadí vraku letounu se pyšní bílá budova.

Počasi se umoudřilo, dokonce ubylo mraků a sluníčko nás začalo pálit. Co nás čeká v následující den 9. května 1945 nikdo nemohl říci. V nočních hodinách byla slyšet střelba i na naší ulici, na Kladenské, nyní Evropské. Noc jsme strávili na barikádě a střelbu slyšeli docela blízko. Po čtvrté hodině ranní se k nám z dálky nesl zvuk, dunění motorů, tankové vojsko se přibližovalo. Otec a mnozí s ním se domnívali, že jedou Němci. Většina z nás měla za úkol probudit občany z Osamocené ulice a zaujmout pozice na barikádě. Já sám jsem měl pušku a pouze 10 nábojů. Po Kladenské přijížděla 4. tanková armáda pod velením generál plukovníka Dmitrije Daniloviče Lejušenka, která byla součástí 1. ukrajinského frontu maršála Koněva. Dunění tanků nepřestávalo, ale již se nám objevili u první

Velitelský tank 3. tankové armády generála Lejušenka

Pro paměť zaznamenal účastník Emil Schneberg dne 9. 5. 1945

Foto z archivu Emila Schneberga

barikády postavené z tramvají vojáci Rudé armády. Barikádu začali rozebírat a tramvaje tlačili do vozovny. Otec se skupinou mužů šel k nim a tam se dozvěděl, že je po-

řislavku, jaká tam je situace, zda jsou tam rozbité domy a tak. Lidé nikde na ulici nebyli, takové to tradiční vítání s harmonikou, jak se často ukazovalo, nikde prozatím nebylo, až pozdější dny byly radostnější a lidé vyšli do ulic. U Červeného vrchu před Bořislavkou jsme viděli, jak dva vojáci wehrmachtu kopou hrob, bez blůz a košil, jenom čepice na hlavách a kalhoty. Na krajnici chodníku ležel mrtvý civilista, zastřelený a další čtyři, kteří utíkali od vozovky směrem do kopce k Červenému vrchu. Byli jsme samozřejmě zvědaví, tak jsme šli směrem k tomu hrobu, který kopali. Než jsme tam došli, utíkající lidé k Červenému vrchu byli již zastřelení. Byli tam dva strážníci a naši občané nám sdělili, že se jedná o gestapáky v civilu, kteří utíkali před Rudou armádou ze zámečku na Jenerálce a snažili se prostřílet, ale vojáci Rudé armády je zastřelili. Ukazovali mně na mrtvých tělech tetování pod paží, kde měli vytetovanou krevní skupinu. Nebylo žádných pohybů o tom, že jsou to vojáci.

Někdy kolem druhé hodiny odpolední jsem uslyšel zvuk letadla Focke-Wulf 189. Jak jsem se již zmiňoval, dokázal jsem podle zvuku motoru rozeznat typ letounů. Letoun se přibližoval na Červený vrch a byl sledovaný stíhačkou JAK 9. Stíhačka zahájila střelbu krátkou dávkou. Okamžitě se pod letadlem objevily dva padáky. Oba padáky se ztratily za horizontem Červeného vrchu. Letoun i stíhačka letěli dál k letišti. Druhý den jsem se po návštěvě letiště dověděl, že JAK 9 donutil letoun FW189 k přistání.

V roce 2010 někdy v květnu vyšla kniha a následně i televizní zpracování Vražední po česku na Bořislavce. Byl jsem hodně překvapený s obsahem tohoto zpracování květnových událostí.

Autor je předseda ČSBS Praha 2

František Hrubín Pražské Barikády

Nad městem oblaky máje v dým požáru se promění a v krutých mozcích už zraje smrt stařen, žen a dětí, už není slz, už není slz, jen rány, první, druhá, třetí... a čtvrtou nestihls, ty mrtvý na své barikádě, ta čtvrtá patří nám, někomu z nás v té řadě, v níž končím, začínám, já, bezejmenný já, já voják svého lidu.

Krasnaja Armija pomoz mi, slyš mou bídu, vím, daleko je k nám, pro slávu revoluce pomoz mi, jsem tu sám a mám jen holé ruce...

Já, bezejmenný já, nadarmo nevolal jsem, Krasnaja Armija už letí za mým hlasem,

na křídlech požárů se od Berlína žene vyrve mě ze spárů té šelmy rozlícené... 1945

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST č. 243/2020, cena 10 Kč.

Zakladatel: prof. Ing. Břetislav Chvála, DrSc.

Vydavatel: Slovanský výbor ČR.

Redakční radu řídí: Jan Minář.

Členové rady: Eva Holečková, Zdeněk Hoření, Jan Jelínek, Čeněk Milan Kadlec,

Julie Masopustová a Nataša Weberová.

Distribuci vede Alena Grospičková.

Na Slovanském výboru jsou úřední hodiny ve čtvrtek od 10 do 15 hodin.

Redakce a administrace: Slovanský výbor ČR, Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1,

III. patro, kabinet č. 147, tel. 607 715 152,

internetová adresa: www.slovanskyvyborcr.cz (jejím redaktorem je Miroslav Havlík).

Adresa e-mail: slovanvyborcr@volny.cz.

Příspěvky zaslané redakci nemusí vždy vyjadřovat její stanovisko.

Redakce si vyhrazuje právo úpravy příspěvku. Uzávěrka čísla dne 18. 5. 2020.

Časopis registrován na MK ČR pod reg. č. 8038.ISSN-1212-3315.